

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)
Кафедра міжнародної економіки та
міжнародних економічних відносин

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо підготовки кваліфікаційної роботи зі
спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
освітня програма «Міжнародний бізнес»
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Полтава
ПУЕТ
2025

Автори:

В. Ю. Стрілець, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського університету економіки і торгівлі;

А. А. Пожар, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського університету економіки і торгівлі;

А. Л. Флегантова, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського університету економіки і торгівлі;

Л. С. Франко, канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського університету економіки і торгівлі;

Ю. О. Єжелей, асистент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського університету економіки і торгівлі.

Рецензенти:

В. В. Гончаренко, д-р екон. наук, професор кафедри міжнародних економічних відносин Харківського національного університету імені Каразіна;

А. О. Пантелеймоненко, д-р екон. наук, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів Херсонського державного аграрно-економічного університету.

Рекомендовано до видання, розміщення в електронній бібліотеці та використання в освітньому процесі на засіданні кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ

01 жовтня 2024 р., протокол № 3

Методичні рекомендації щодо підготовки кваліфікаційної роботи зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини освітня програма «Міжнародний бізнес» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти / [В. Ю. Стрілець, А. А. Пожар, А. Л. Флегантова та ін.]. – Полтава : ПУЕТ, 2025. – 46 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).

Відповідальність за зміст навчально-методичного видання несуть автори, рецензенти та завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин **В. Ю. Стрілець**.

Повне чи часткове відтворення, тиражування, передрук та розповсюдження цього видання без дозволу Полтавського університету економіки і торгівлі **ЗАБОРОНЕНО**

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Мета та завдання кваліфікаційної роботи	5
Відповідальність.....	5
Вибір теми кваліфікаційної роботи та її затвердження	6
Обов'язки керівника та здобувача вищої освіти	7
Вимоги до структури та змісту кваліфікаційної роботи.....	9
Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи.....	15
Захист кваліфікаційної роботи	21
Тематика кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини освітньої програми «Міжнародний бізнес»	22
Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи.....	26
Додатки.....	30

ВСТУП

Теоретичне та практичне навчання здобувачів вищої освіти спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини освітньої програми «Міжнародний бізнес» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти завершується виконанням і захистом кваліфікаційної роботи.

Виконання кваліфікаційної роботи є заключним етапом навчання, яке дає право на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра. Кваліфікаційна робота є підсумком комплексного дослідження однієї із сучасних проблем світового економічного розвитку.

Працюючи над кваліфікаційною роботою, здобувач вищої освіти має засвоїти навички правильної постановки проблеми та обґрунтування її актуальності, формулювання мети і завдань дослідження, побудови її логічного плану і оптимальної структури, роботи з інформаційними джерелами та статистичною інформацією, аналізування та оцінювання різних аспектів діяльності міжнародних компаній, світового економічного розвитку окремих країн, обґрунтування власних узагальнень, висновків.

Цілями написання кваліфікаційної роботи є:

- вивчення та узагальнення теоретичних основ у контексті теми дослідження;*
- дослідження ринкової ситуації із застосуванням сучасного економічного та аналітичного інструментарію;*
- оцінювання альтернативних підходів до вирішення практичних проблем, відповідно до теми дослідження;*
- обґрунтування запропонованих рішень;*
- підготовка доповіді та наочних матеріалів, що передають основний зміст роботи з подальшим їх публічним захистом.*

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Метою кваліфікаційної роботи є поглиблення здобувачем вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок для самостійного розв'язання конкретної актуальної проблеми міжнародних економічних відносин на основі критичного аналізування та узагальнення наявної інформації з обраної проблеми, проведення власних досліджень, формування рекомендацій стосовно розв'язання проблеми.

Метою кваліфікаційної роботи передбачено такі завдання:

- систематизація, закріплення і поглиблення теоретичних знань і практичних навичок здобувача вищої освіти спеціальності «Міжнародні економічні відносини» та формування вмінь прийняття ситуаційних рішень, спрямованих на розвиток нових форм і методів міжнародної діяльності компаній;
- розвиток навичок самостійної дослідної роботи здобувачів вищої освіти та оволодіння методикою теоретичних та експериментальних досліджень;
- набуття здобувачами вищої освіти досвіду аналізування отриманих результатів досліджень, формування власних висновків та їх публічного захисту;
- виявлення підготовленості випускника до самостійної роботи в умовах розвитку сучасних міжнародних економічних відносин.

Конкретні завдання кваліфікаційної роботи залежать від її теми та об'єкту дослідження. Робота повинна мати переважно практичну спрямованість, коли головним завданням є пошук та обґрунтування ефективних методів діяльності конкретної компанії, яка здійснює свій бізнес у сучасній системі МЕН.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин відповідає за:

- дотримання вимог щодо змісту та структури кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини освітньої програми «Міжнародний бізнес» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, а також стандартів її оформлення;
- організацію процесу виконання та процедури захисту кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 292 Міжнародні

економічні відносини освітньої програми «Міжнародний бізнес» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти;

- дотримання термінів виконання та захисту кваліфікаційних робіт за спеціальністю;

- якісний рівень кваліфікаційних робіт за спеціальністю.

Науковий керівник несе відповідальність за:

- якісний науковий супровід виконання та захисту кваліфікаційних робіт;

- дотримання термінів виконання та захисту кваліфікаційних робіт;

- якісний рівень кваліфікаційних робіт, виконаних конкретними здобувачами вищої освіти.

Здобувач вищої освіти (автор) несе відповідальність за:

- достовірність і порядок використання інформації, викладеної у кваліфікаційній роботі;

- обґрунтованість висновків і наукових положень;

- якісний рівень кваліфікаційної роботи;

- дотримання термінів виконання та захисту кваліфікаційної роботи;

- дотримання вимог з оформлення тексту кваліфікаційної роботи та всіх документів, які її супроводжують.

ВИБІР ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ЇЇ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Тема кваліфікаційної роботи повинна бути актуальною, відображати сучасний рівень і тенденції розвитку міжнародних економічних відносин та бізнесу на міжнародному рівні, що проявляються в умовах активізації процесів глобалізації та інтернаціоналізації світового господарства.

Тематика кваліфікаційних робіт розробляється кафедрою міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин відповідно до майбутньої професійної діяльності здобувачів вищої освіти. Здобувачу вищої освіти надається право самостійно сформулювати тему кваліфікаційної роботи або виконувати роботу за замовленням певної компанії. У цьому випадку запропонована тема перед її затвердженням розглядається на засіданні кафедри (схвалюється, корегується або відхиляється).

Під час вибору теми варто враховувати можливості одержання й опрацювання фактичного матеріалу, на основі якого буде виконуватися кваліфікаційна робота. Зважаючи на це, тема дослідження й об'єкт вимагають ретельного попереднього вивчення.

Тема кваліфікаційної роботи закріплюється за здобувачем вищої освіти на підставі його письмової заяви та рекомендується до затвердження рішенням кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин. Перелік тем, розглянутий на засіданні кафедри, подається до розгляду та схвалення першому проректору. Теми кваліфікаційних робіт затверджуються наказом ректора Полтавського університету економіки і торгівлі. Наказом ректора, згідно подання кафедри, закріплюються також керівники.

ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ТА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Згідно із затвердженою темою кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти складає проєкт плану (додаток А), який узгоджується з керівником. На підставі плану керівник складає документ, яким є «Завдання та календарний графік виконання кваліфікаційної роботи». Названі документи затверджуються завідуючим кафедрою. Завдання і календарний графік кваліфікаційної роботи оформлюється на бланку спеціальної форми (додаток Б), який надається кафедрою. Контроль за виконанням завдання покладається на керівника. Здобувач вищої освіти повинен звітувати перед керівником і завідувачем кафедрою про ступінь виконання кваліфікаційної роботи. Завдання та календарний графік кваліфікаційної роботи з інформацією щодо їх фактичного виконання подається на кафедру разом із кваліфікаційною роботою.

Після видачі здобувачу вищої освіти завдання з виконання кваліфікаційної роботи, керівником здійснюються такі заходи:

- надаються рекомендації здобувачу вищої освіти щодо використання наукової та навчально-методичної літератури, даних офіційних інформаційних джерел України, матеріалів міжнародних організацій, нормативно-правової документації, довідкових та інших матеріалів;
- проводяться консультації з написання розділів і підрозділів кваліфікаційної роботи, які передбачені планом;
- надається методична допомога у підготовці кваліфікаційної роботи;
- здійснюється моніторинг виконання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи.

Порушення термінів виконання кваліфікаційної роботи може стати підставою для недопуску здобувача вищої освіти до захисту кваліфікаційної роботи і відрахування його з університету.

Процес підготовки здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи передбачає подання керівнику робочого (проміжного) варіанта кваліфікаційної роботи. Керівник повинен виявити помилки та неточності, які стосуються змісту опрацьованого здобувачем вищої освіти матеріалу, вказати в чому вони полягають та визначити шляхи їх усунення, а також виправити неправильні та нечіткі формулювання, відмітити стилістичні помилки.

Остаточний варіант кваліфікаційної роботи представляється на кафедрі, де її реєструють, а потім передають керівникові для завершальної перевірки та підготовки відгуку. Після детальної перевірки та схвалення кваліфікаційної роботи, керівник підписує її та разом з відгуком подає завідувачу кафедри для проходження процедури допуску до захисту.

У відгуку керівник має відобразити таке: ступінь актуальності дослідження; якість виконання кожного розділу кваліфікаційної роботи; рівень відповідності оформлення тексту вимогам існуючого стандарту. Керівником також надаються критичні зауваження щодо окремих положень, висвітлених у роботі. Отже, у відгуку фактично відображається характеристика професійної зрілості випускника, його працездатності, творчого потенціалу.

Керівник оцінює кваліфікаційну роботу записом у відгуку: «Робота рекомендується до захисту» – у разі позитивної оцінки, або «Робота не рекомендується до захисту» – у разі негативної.

Завідувач кафедри на основі наданих документів приймає рішення про допуск роботи до захисту. Якщо завідувач кафедри не вважає за можливе допустити кваліфікаційну роботу до захисту, то це питання розглядається на засіданні кафедри за участю керівника. Витяг із протоколу засідання кафедри подається через директора навчально-наукового інституту денної освіти на розгляд ректору університету.

Кваліфікаційна робота, яка допускається до захисту завідувачем кафедри, має бути направлена для зовнішнього рецензування, яке проводиться провідними фахівцями підприємств (організацій) – суб'єктів ЗЕД, а також провідних установ та організацій діяльність яких пов'язана із регулюванням міжнародних зв'язків; фахівцями науково-дослідних інститутів та інших вищих навчальних закладів. Спрямова-

ність діяльності зазначених підприємств, організацій, установ повинна відповідати тематиці кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти. У рецензії (додаток В) зазначаються позитивні ознаки роботи, її недоліки, робиться висновок про якість виконання кваліфікаційної роботи, можливість подання до захисту.

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота є самостійною роботою, у якій на основі виконаних здобувачем вищої освіти досліджень, сформульовано та обґрунтовано певну нову ідею або теоретично-прикладне обґрунтування проблеми, що має суттєве економічне чи інше (організаційне, управлінське тощо) значення. Виконання кваліфікаційної роботи повинно підтвердити спроможність здобувача вищої освіти генерувати і обґрунтовувати нові практичні ідеї, розраховані на перспективу.

До кваліфікаційної роботи пред'являються такі вимоги: логічна послідовність викладення матеріалу, чіткість і стислість формулювань, конкретність викладення результатів роботи, обґрунтованість висновків, рекомендацій та пропозицій.

Структура кваліфікаційної роботи:

1. Титульний аркуш (додаток Г).
2. Довідка про результати перевірки на академічний плагіат.
3. Завдання та календарний графік виконання кваліфікаційної роботи (додаток Б).
4. Відгук наукового керівника (додаток Д).
5. Анотація українською та іноземною мовами (додатки Е, Ж).
6. Зміст (додаток И).
7. Перелік умовних скорочень (за потребою).
8. Вступ.
9. Основна частина, яка складається з розділів і підрозділів.
10. Висновки та рекомендації.
11. Перелік інформаційних джерел (додаток К).
12. Додатки.

Документи, які не підшиваються у кваліфікаційну роботу, вкладаються у конверт

1. Зовнішня рецензія на кваліфікаційну роботу (додаток В).
2. Лист оцінювання кваліфікаційної роботи, (додаток Л).

Анотація обсягом 200–500 слів, має відображати інформацію, яка подана у роботі, у такій послідовності: відомості про обсяг роботи, кількість ілюстрацій, таблиць, додатків, кількість джерел за переліком посилань; мету роботи; визначення об'єкта дослідження; методи дослідження; інформаційне забезпечення; значущість роботи та висновки; перелік ключових слів (10–15 словосполучень), що є найістотнішими для розкриття суті роботи, які друкуються прописними літерами у називному відмінку в рядок, через коми.

Анотація виконується **двома мовами**: державною та іноземною (англійською або мовою країн Євросоюзу). Зразок оформлення анотації подано у додатку Ж.

Зміст кваліфікаційної роботи має містити: вступ, назви всіх розділів, підрозділів згідно з планом, висновки, перелік інформаційних джерел, назви додатків. Відповідно до кожного із зазначених частин кваліфікаційної роботи вказуються сторінки, на яких розміщується їх початок (вступу, розділу 1, підрозділу 1.1, підрозділу 1.2 і далі за переліком). Зразок оформлення змісту подано у додатку И.

Перелік умовних скорочень відображає абревіатури, які є загальноживваними, наприклад, ЗТО – зовнішньоторговельні операції, ЗЕД – зовнішньоекономічна діяльність та інші. Некоректним вважається застосування скорочень виду т/о – товарооборот, с/к – споживча кооперація тощо.

У *вступі* викладається оцінка сучасного стану проблеми на основі аналізу вітчизняної та зарубіжної літератури із зазначенням практично вирішених завдань, існуючих проблем у цій галузі, світових тенденцій вирішення поставлених завдань, актуальність теми; мета та основні завдання роботи; об'єкт і предмет дослідження, галузь застосування результатів. У Вступі доцільно зазначити інформацію про участь здобувача вищої освіти у науково-дослідній роботі, у роботі студентського наукового товариства, у студентських наукових конференціях, наявність власних публікацій. Обсяг вступу становить 3–5 сторінок друкованого тексту.

Актуальність обраної теми визначається як ступінь важливості певних досліджень, що існують за теперішнього часу. Чітке формування новітніх проблем значною мірою визначає загальну спрямованість дослідження за темою кваліфікаційної роботи. У ході написання тексту кваліфікаційної роботи актуальність простежується через реалізацію мети і завдань дослідження.

Мета роботи відображає той науковий результат, який має бути отриманий на підставі проведеного дослідження. Формулювання мети дослідження кваліфікаційної роботи зазвичай починається словами «виявити шляхи підвищення ефективності господарської діяльності (резерви, напрями, тощо)», «проаналізувати й узагальнити досвід (закономірності, тенденції, тощо)», «виявити можливості використання в практиці» та ін.

Такі формулювання як «підвищення ефективності...», «вдосконалення діяльності...» тощо визнаються неточними, оскільки така редакція характеризує мету, з якою здійснюються господарські функції підприємства, а не мету досліджень за темою кваліфікаційної роботи.

Завдання кваліфікаційної роботи формулюються, зазвичай, у відповідності до переліку науково-практичних питань, визначених планом дослідження. Приклади формулювання змісту завдань: «вивчити...», «виявити...», «дослідити...», «критично оцінити...», «визначити...», «розробити...», «обґрунтувати...», тощо.

Об'єкт – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і є підставою для дослідження. За змістом об'єкт має відображати певний аспект світогосподарської практики або наукового знання.

Предмет є частиною об'єкта дослідження, він конкретизує спрямування наукового пошуку.

Методи дослідження визначаються на підставі концепцій, здобутків наукових шкіл і відповідних теоретико-методологічних спрямувань.

Інформаційну базу досліджень утворюють законодавчі та нормативні документи, офіційні статистичні матеріали, наукові публікації, достовірні джерела інформаційних ресурсів мережі Інтернет, а також дані практичної діяльності конкретних підприємств, установ, організацій, тощо.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами (за наявності) – ця інформація визначається у вступі як посилання на участь автора у зазначених видах робіт кафедри.

Галузь застосування результатів дослідження (відповідно до наявності – за виданим документом) визначає практичну значущість і наукову цінність дослідження. Вона ідентифікується на основі: а) публікації в наукових виданнях; б) апробації результатів дослідження на наукових конференціях, семінарах, конкурсах, тощо.

Основна частина кваліфікаційної роботи, зазвичай, складається із трьох розділів, кожен з яких поділяється на два підрозділи.

У *першому розділі* міститься огляд інформаційних джерел. У цій частині кваліфікаційної роботи викладаються основні теоретичні положення теми. Виходячи з рівня розробленості теми у сучасній економічній науці, визначаються дискусійні питання, невирішені проблеми та не повною мірою розкриті аспекти. Під час огляду літератури, у першу чергу, варто використовувати новітні видання, зокрема, з часописів останніх 5-ти років. Залежно від мети та поставлених завдань, необхідно проаналізувати найважливіші, досягнення теорії і практики з проблеми, що досліджується. Необхідно визначити, які питання за теперішнього часу не є достатньо дослідженими, і викласти власну думку стосовно цієї проблеми. Для здійснення аналізу мають бути застосовані теоретико-методологічні підходи, які визначені в межах політекономії, макроекономіки та мікроекономіки. Цей розділ роботи має містити елементи дискусії, полеміку автора та його чітко визначену позицію із цієї проблеми, що характеризує рівень науково-теоретичної підготовки випускника. Рекомендований обсяг першого розділу – 15–20 сторінок друкованого тексту.

У *другому розділі* зазвичай досліджується підприємство, що здійснює міжнародну економічну діяльність. Необхідно коротко описати діяльність підприємства, на прикладі якого виконується дослідження. Обов'язковою є така інформація: місце знаходження підприємства, час його створення, форма власності, організаційно-правовий устрій, виробничо-організаційна структура, умови господарювання, види діяльності, наявність виробничих фондів, характеристика трудових ресурсів, основні показники фінансово-господарської діяльності.

Економічний аналіз у другому розділі повинен ґрунтуватися на цифрових даних, зображених у статистичних, бухгалтерських та інших документах, які містять первинні або зведені матеріали. Зібрана, узагальнена та проаналізована інформація є підставою для визначення впливу позитивних і негативних чинників на результати міжнародної економічної діяльності підприємства, виявлення причин, що зумовили певні тенденції та оцінки можливостей господарюючого суб'єкта щодо розвитку міжнародних економічних відносин.

Основними джерелами інформації для виконання другого розділу є перспективні і річні плани підприємства, річні звіти, документи бухгалтерського обліку, дані державної та відомчої статистики, матеріали

експертних оцінок, отримані в результаті обстежень; можуть використовуватись також оперативні показники внутрішньо-господарського аналізу. Джерелами інформації щодо діяльності підприємства є також регламентуючі документи (Статут, засновницький договір, положення про підрозділи тощо).

У другому розділі також повинна міститися оцінка загальних господарських аспектів діяльності підприємства, а також певних конкретних (згідно з темою дослідження) аспектів міжнародної економічної діяльності – здійснення зовнішньоторговельних операцій, іноземного інвестування, міжнародного кооперування тощо.

Зібрана, узагальнена та проаналізована інформація є підставою для визначення впливу позитивних і негативних чинників на результати діяльності підприємства, виявлення причин, що зумовили певні тенденції та оцінки можливостей господарюючого суб'єкта щодо розвитку міжнародних економічних відносин.

Якщо темою передбачено макроекономічний або наднаціональний рівень аналітики, зміст другого розділу, зазвичай, віддзеркалює сучасну світогосподарську практику та містить оцінку стану, динаміки, основних тенденцій, окремих явищ і феноменів. З цією метою слід використовувати монографічні дослідження, періодичну економічну літературу, дані державної й відомчої статистики, досвід роботи аналогічних підприємств (організацій), дані спеціальних економічних і соціологічних досліджень, інформаційно-аналітичні матеріали міжнародних організацій (Євростату, ЮНКТАД Світового банку, Міжнародного валютного фонду тощо).

Показники господарської діяльності, у тому числі, зовнішньоекономічної, розглядаються у динаміці за 3–5 років. Масив даних має бути достатнім для коректного аналізування із застосуванням математичних методів. Обсяг розділу повинен становити 20–25 сторінок друкованого тексту.

У *третьому розділі* здобувачем вищої освіти, з урахуванням результатів проведеного аналізу, мають бути запропоновані конкретні рекомендації щодо підвищення ефективності міжнародної економічної діяльності господарюючого суб'єкта та використання його конкурентних переваг. Здійснюється порівняльне оцінювання існуючих і запропонованих заходів, обґрунтовується їх ефективність. Під час підготовки пропозицій доцільно враховувати рекомендації провідних фахівців галузі міжнародних економічних відносин, досвід роботи

підприємств, які знаходяться в аналогічних умовах, матеріали періодичних науково-практичних видань з проблем сучасної міжнародної економіки, висновки експертів та ін.

Характер і зміст заходів, які пропонуються як шляхи удосконалення певних процесів і процедур повинні ґрунтуватись на аналітичних і прогностичних оцінках функціонування і розвитку господарської та, зокрема, зовнішньоекономічної діяльності підприємства, ретельних розрахунках. У третьому розділі доцільно використовувати економіко-математичні та економіко-статистичні методи та моделі дослідження економічних процесів і явищ. Обсяг розділу повинен становити 20–25 сторінок друкованого тексту.

У межах кожного розділу повинно міститися два підрозділи. До розділів складаються висновки, у яких узагальнюється матеріал відповідно до змісту кожної з таких складових кваліфікаційної роботи. Висновки за розділами виділяються в окремий підрозділ, обсягом 1–1,5 сторінки.

Висновки та рекомендації повинні стисло відображати головні результати проведеного дослідження. Висновки мають бути сформульованими відповідно до завдань, визначених у вступі кваліфікаційної роботи. Загальні висновки складаються на підставі висновків, отриманих за результатами дослідження по розділах. Висновки мають бути конкретними та корисними для теорії та практики МЕН. Обсяг розділу «Висновки та рекомендації» – 4–5 сторінок.

Перелік інформаційних джерел складається відповідно до вимог оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40). На всі літературні джерела в роботі повинні бути посилання. Зразок оформлення переліку інформаційних джерел наведено у додатку К.

Додатки. У розділ «Додатки» включається допоміжний матеріал: інформаційні таблиці, рисунки, фінансова та бухгалтерська звітність, технічна документація, митна документація, зовнішньоекономічні контракти з супроводжувальною документацією, сертифікати, інструкції, методики та ін. Це матеріали, які за обсягом чи формою подання не можуть бути включеними до основної частини роботи.

Зовнішня рецензія. Схема рецензії складається за формою, наданою в додатку Е. Фактично зовнішня рецензія у кожному окремому випадку є індивідуальною відповідно до змісту кваліфікаційної роботи.

Висновок про результати перевірки на академічний плагіат. Завершену кваліфікаційну роботу керівник передає для перевірки на академічний плагіат відповідно до Положення про запобігання випадкам академічного плагіату (ДПСЯ ПД-9-8.5.1-198-05-24), у якому зазначено рекомендовані значення коефіцієнтів подібності для визначення оригінальності кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти, що є приводом для прийняття роботи до розгляду та захисту або ж її відхилення.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги

Оптимальний обсяг кваліфікаційної роботи 70–80 сторінок основного тексту (без урахування кількості сторінок, на яких розміщено додатки та перелік інформаційних джерел).

Оформлення кваліфікаційної роботи здійснюється за допомогою комп'ютерного набору тексту на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм) з використанням шрифту Times New Roman текстового редактора Word розміру 14 з полуторним міжрядковим інтервалом. Текст кваліфікаційної роботи необхідно друкувати, залишаючи береги (поля). Береги кваліфікаційної роботи, зазвичай, стандартні (лівий – 30 мм, правий – 10 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм), але не менше ніж таких параметрів: лівий – 20 мм, правий – 10 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм. Кваліфікаційна робота друкується чорним кольором, без використання кольорових вставок і виділень (зазначене також стосується рисунків і таблиць). Шрифт має бути чітким, середньої жирності, однакової щільності.

Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи, такі як «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ», «ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами посередині симетрично до тексту. Кожен з названих розділів починають з нової сторінки. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати 3–4 інтервалам. Кожна складова кваліфікаційної роботи (за виключенням підрозділів і висновків до розділу) повинна починатися з окремого аркуша. Підрозділи та висновки до розділу

розпочинаються на тій же сторінці, на якій закінчився попередній. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в підбір до тексту.

Порядок нумерації та правила оформлення таблиць, ілюстрацій і формул

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака «№».

Не враховують у загальну нумерацію сторінок такі документи: 1) завдання та календарний графік виконання кваліфікаційної роботи, 2) відгук керівника, 3) анотації. Усі перелічені документи розташовуються після титульного аркуша у названому порядку.

Враховуються у загальну нумерацію сторінок, але не нумеруються титульний аркуш і зміст. Інші сторінки підлягають нумерації. Номер проставляють у правому верхньому куті стандартного аркуша без крапки в кінці.

Такі структурні частини кваліфікаційної роботи як зміст, перелік умовних скорочень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Тобто, не можна застосовувати форму запису: «1. ВСТУП» або «РОЗДІЛ 6. ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ». Під час нумерації інших частин роботи, номер розділу розміщують після слова «РОЗДІЛ». Наприклад, «РОЗДІЛ 1». Після номера розділу крапка не ставиться.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Потім у тому ж рядку подається заголовок підрозділу. Наприклад: «2.2. Становлення та чинники розвитку міжнародної діяльності глобальних корпорацій» (відповідно другий підрозділ другого розділу).

Ілюстрації (схеми, графіки тощо) та таблиці мають подвійну нумерацію. Наприклад, «Рисунок 1.2 – Система...» або «Таблиця 3.2 – Модель управління...», що потрібно розуміти як другий рисунок, розміщений у першому розділі кваліфікаційної роботи, або друга таблиця, розміщена у третьому розділі. Таблиці і рисунки у роботі необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Приклади оформлення таблиць та рисунків наведено нижче.

Таблиця 1.2 – Обсяги експорту та імпорту креативної продукції в Україні, 2015–2020 рр. [21, с. 22]

Рік	Експорт креативних товарів	Імпорт креативних товарів
2015	552	1123
2016	485	612
2017	607	861
2017	607	861
2018	770	990
2019	787	1 202
2020	853	1 305

або

Таблиця 1.2 – Капітальні інвестиції за джерелами фінансування, 2015–2020 рр., млн грн

Рік	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Усього	180 575,5	241 286,0	273 256,0	249 873,4	219 419,9	273 116,4
у т. ч. за рахунок коштів державного бюджету	10 223,3	17 376,7	16 288,3	6 174,9	2 738,7	6 919,5
власних коштів підприємств та організацій	111 371,0	147 569,6	171 176,6	165 786,7	154 629,5	184 351,3

Джерело: складено автором на основі даних [55].

Аналогічні вимоги існують щодо нумерації і розташування рисунків. Приклад побудови рисунків подано нижче.

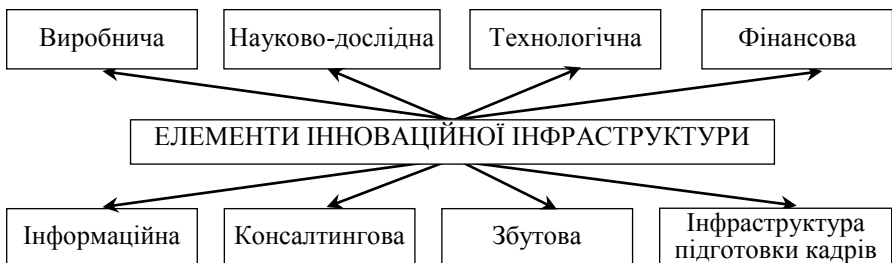

Рисунок 3.4 – Склад інноваційної інфраструктури за основними елементами [84]

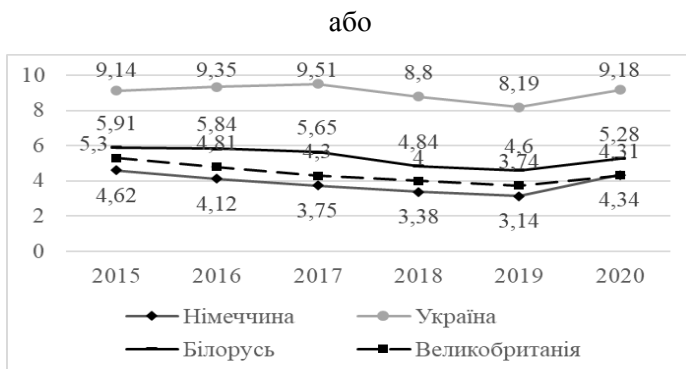

Рисунок 1.2 – Динаміка рівня безробіття країн світу у 2015–2020 роках, %

Джерело: складено автором на основі даних [22].

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою 10 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Таблицю або рисунок, подані на альбомному листі, розміщують так, щоб її можна було читати з поворотом за годинниковою стрілкою.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на іншу сторінку. У цьому випадку у перенесеній частині таблиці визначають нумерацію колонок, починаючи з першої. Над перенесеною частиною таблиці з лівого краю таблиці вказують таке: «Продовження таблиці 2.1».

У таблиці не повинно бути пустих клітинок. Тому при її заповненні користуються таким умовними позначеннями:

«...» – дані відсутні;

«—» (тире) – дані не мали місця;

«х» – показник не має сенсу;

«0,0» – дані є, але їх числові значення менше прийнятої у таблиці одиниці точності.

Формули у кваліфікаційній роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної

формули в круглих дужках. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід подавати безпосередньо під формулою у тій послідовності, у якій вони наведені у формулі. Подання формули здійснюється у спеціальному редакторі формул Microsoft Equation 3.0. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації: а) якщо у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) якщо цього вимагає побудова тексту, що передус формулі.

Приклад:

Приріст поточної вартості майбутніх доходів унаслідок інвестицій визначається так:

$$V_m = \frac{C_m}{(1 + R_i)^{m+1}} \times \left[\frac{R_k}{R_i} - 1 \right]; \quad (3.2)$$

де V_m – приріст поточної вартості майбутніх доходів;

C_m – розмір інвестицій (втрачених доходів) у період m ;

R_k – норма віддачі всіх інвестицій рівня k .

Правила цитування та посилання на використані інформаційні джерела

У ході здійснення посилань на першоджерела у тексті, порядковий номер джерела за переліком інформаційних джерел і номери відповідних сторінок, вказуються у квадратних дужках. Наприклад: «Як відзначає Герчикова І., зовнішньоекономічна діяльність ТНК не тільки охоплює експортні операції, але також спрямована на розвиток закордонного виробництва. Це викликає необхідність посилення контролю за виробничо-збутовою діяльністю» [7, с. 478].

Вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться у тій граматичній формі, у якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту, оскільки це викликає зміни його змісту. За потреби вибіркового цитування ставляться три крапки у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, у кінці);

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) у разі непрямого цитування (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело.

Посилання в тексті кваліфікаційної роботи на таблиці та рисунки є обов'язковим. Формати подання інформації такі:

– «...дослідження дозволило виявити ключові універсальні ознаки глобального менеджменту (рис. 1.2)»;

– «...дослідження дозволило виявити ключові універсальні ознаки глобального менеджменту (рисунок 1.2)».

Таким же чином роблять посилання на таблиці. Посилання на формули здійснюють так: «...у формулі (2.1)». У разі повторного посилання на таблиці та ілюстрації вказують слово «дивись», наприклад, «дивись таблицю 1.3» або «див. таблицю 1.3).

Порядок оформлення переліку інформаційних джерел

Використані джерела включають до загального переліку в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Зразок порядку оформлення інформаційних джерел наводиться у додатку К.

Порядок оформлення додатків

Кожний додаток починають з нової сторінки. Він повинен мати заголовок, надрукований угорі посередині сторінки, наприклад «Додаток А».

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, О, Ч, Ї. За додатком Я йдуть додатки АА, АБ, АВ.

Розміщені в додатках ілюстрації, таблиці та формули, якщо кількість їх більша, ніж одна, нумерують у межах кожного додатка: рис. Д.2 – другий рисунок додатка Д; формула (А.1) – перша формула додатка А.

ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі вищої освіти, які повністю виконали навчальний план.

Кваліфікаційна робота подається на кафедру за десять днів до початку роботи екзаменаційної комісії. Вона має бути підшита і мати жорстку обкладинку. На титульному аркуші мають бути особисті підписи автора, керівника та рецензента (за потребою). Кваліфікаційна робота зберігається на кафедрі до захисту.

Дозвільна процедура подання кваліфікаційної роботи до захисту така:

- питання щодо подання кваліфікаційної роботи до захисту розглядається на засіданні кафедри; процедура є персоніфікованою; здійснюється у присутності керівника;

- рішення про допуск здобувача вищої освіти до захисту на підставі виконаної ним кваліфікаційної роботи протоколюється;

- завідувачем кафедри на титульному аркуші роботи фіксується факт допуску до захисту відповідної кваліфікаційної роботи: робиться відповідний запис, ставиться підпис завідувача кафедри, зазначається дата;

- у випадку, коли кваліфікаційна робота за змістом і порядком оформлення матеріалу, не відповідає вимогам вищого навчального закладу, питання про допуск здобувача вищої освіти до захисту слухається на засіданні кафедри вдруге у присутності виконавця і керівника;

- у разі, якщо кафедра не рекомендує до захисту кваліфікаційну роботу, робиться виписка з протоколу засідання кафедри з подальшим розглядом її на рівні директора навчально-наукового інституту денної освіти і ректора ПУЕТ.

Захист кваліфікаційної роботи здійснюється на засіданні екзаменаційної комісії. Слухання захисту відкрите та може відбуватися у формі онлайн та офлайн конференцій.

Підготовка здобувача вищої освіти до захисту кваліфікаційної роботи передбачає таке: ознайомлення зі змістом відгуку керівника та зовнішньою рецензією; складання тексту або тез виступу; підготовку наочності (роздаткового матеріалу та слайдів у вигляді презентації виконаної в Canva, PowerPoint тощо); ознайомлення керівника з текстом виступу та наочними матеріалами.

Наочність передбачає висвітлення здобувачем вищої освіти основних наукових положень, які виносяться на захист. Цей матеріал супроводжується відповідною аргументацією, яка надається автором роботи

у вигляді таблиць, рисунків тощо. Крім цього, якщо захист відбувається оффлайн, здобувач вищої освіти готує наочний матеріал у роздрукованому вигляді. Число таких комплектів повинно відповідати кількості членів екзаменаційної комісії.

Для доповіді здобувачу вищої освіти надається 10 хвилин. За цей час він повинен висвітлити актуальність теми, структуру роботи, мету, завдання дослідження, визначити його об'єкт і предмет, висвітлити сутність одержаних за результатами дослідження висновків і довести обґрунтованість запропонованих пропозицій.

Після виступу члени екзаменаційної комісії та інші присутні на захисті особи задають доповідачеві питання. Подальша протокольна послідовність така: керівник дає загальну оцінку кваліфікаційної роботи (за його відсутності зачитується відгук), голова екзаменаційної комісії оголошує зміст зовнішньої рецензії, здійснюються відповіді здобувача вищої освіти на зауваження рецензента та відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії.

Рішення екзаменаційної комісії щодо оцінки за виконану кваліфікаційну роботу та присвоєння кваліфікації і видачі диплому приймається у день захисту на закритому засіданні після закінчення захисту всіх кваліфікаційних робіт. Результати захисту кваліфікаційної роботи визначаються екзаменаційною комісією колегіально. Факти захисту та одержання здобувачем вищої освіти певної оцінки фіксуються у таких документах: протокол засідання екзаменаційної комісії, залікова книжка, завдання та календарний графік виконання кваліфікаційної роботи.

Здобувач вищої освіти, який отримав на захисті кваліфікаційної роботи незадовільну оцінку може бути допущений до повторного захисту протягом трьох років після закінчення вищого навчального закладу. У межах дії екзаменаційної комісії поточного року, повторне слухання не відбувається.

**ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ДЛЯ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 292
МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ ОСВІТНЬОЇ
ПРОГРАМИ «МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС» ЗА ПЕРШИМ
(БАКАЛАВРСЬКИМ) РІВНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

1. Конкурентоспроможність підприємства в умовах економічної глобалізації: проблеми та умови забезпечення.
2. Розвиток експортної діяльності українських підприємств агропромислового комплексу.

3. Стратегія виходу іноземної компанії на ринок України.
4. Конкурентоспроможність українських товаровиробників на світових ринках.
5. Зовнішньоекономічна діяльність туристичних компаній України.
6. Господарська діяльність кооперативних організацій різних країн.
7. Кредитна кооперація у світовому господарстві.
8. Сучасний стан і перспективи розвитку кооперативного сектора світового господарства.
9. Кредитні спілки і кооперативні банки у світовому кооперативному русі.
10. Міжнародна інвестиційна діяльність господарюючих суб'єктів: оцінка сучасних особливостей і напрямів.
11. Вплив діяльності іноземних ТНК на конкурентоспроможність вітчизняних підприємств.
12. Вітчизняні підприємства у процесі інтернаціоналізації: аналіз стану та визначення основних тенденцій.
13. Зовнішня торгівля Україна – ЄС: аналіз стану та перспективи розвитку.
14. Розвиток двосторонніх міжнародних економічних зв'язків України (на конкретному прикладі).
15. Організація та особливості діяльності філій транснаціональних корпорацій в Україні (на конкретному прикладі).
16. Лізингові операції міжнародних корпорацій.
17. Транснаціональні корпорації як рушійні сили процесу економічної глобалізації.
18. Міжнародна маркетингова стратегія підприємства.
19. Особливості діяльності вітчизняних господарюючих суб'єктів в умовах членства України в СОТ.
20. Масштаби та основні напрями діяльності ТНК.
21. Діяльність національних підприємств в контексті європейської інтеграції України.
22. Стратегія виходу фірми на зовнішній ринок.
23. Міжнародна комунікаційна політика ТНК.
24. Національні компанії на світовому агропродуктовому ринку.
25. Стан і перспективи розвитку українських підприємств у системі міжнародного поділу праці.
26. Сучасні особливості реорганізації міжнародних компаній на основі злиття капіталу.

27. Особливості діяльності зовнішньоторговельних посередників.
28. Товарна політика підприємства на зовнішньому ринку.
29. Роль іноземних інвестицій у розвитку господарської діяльності вітчизняних компаній.
30. Розвиток лізингової діяльності: світовий досвід та українська специфіка.
31. Роль торгово-промислових палат у розвитку міжнародного бізнесу.
32. Діяльність господарюючих суб'єктів у вільних економічних зонах: світовий та вітчизняний досвід.
33. ТНК у системі сучасного міжнародного бізнесу.
34. Особливості діяльності торгово-промислових палат: аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду.
35. Експортно-імпортна діяльність українських підприємств: проблеми та перспективи розвитку.
36. Роль посередницьких організацій у міжнародній комерційній діяльності.
37. Конкурентоспроможність українських товаровиробників на світовому ринку: проблеми забезпечення та перспективи розвитку.
38. Іноземні інвестиції в Україні: галузева та регіональна диверсифікація.
39. Умови забезпечення інвестиційної привабливості українських підприємств у міжнародному бізнесі.
40. Україна в системі валютних відносин і міжнародних розрахунків.
41. Взаємодія України з міжнародними валютно-фінансовими організаціями.
42. Аналіз валютного ринку України.
43. Міжнародні платіжні системи у міжнародному бізнесі.
44. Інтеграція України у світовий ринок праці.
45. Внутрішні суперечності та проблеми сучасного економічного розвитку ЄС.
46. Європейська інтеграційна перспектива України: варіанти стратегії.
47. Розвиток взаємовідносин Україна – ЄС: сучасний стан та перспективи.
48. Формування конкурентоспроможності компанії в умовах глобалізації.
49. Міжнародні конкурентні стратегії вітчизняних підприємств.

50. Місце і роль посередницьких угод в міжнародній торгівлі.
51. Потенціал і перспективи розвитку міжнародної агропродуктової торгівлі.
52. Використання нематеріальних активів як фактор підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства.
53. Іноземні інвестиції як фактор прискорення структурної перебудови національної економіки.
54. Управління торговою маркою як нематеріальним активом міжнародної економічної діяльності підприємств.
55. Стратегічний аналіз під час виходу підприємства на зовнішні ринки.
56. Реалізація конкурентних і корпоративних стратегій в діяльності транснаціональних корпорацій.
57. Глобальні бренди у міжнародній маркетинговій діяльності ТНК.
58. Україна в сучасних міжнародних кредитних відносинах.
59. Технологічна асиметрія країн та форми її прояву.
60. Роль інновацій у формуванні міжнародних конкурентних переваг національної економіки.
61. Пряме іноземне інвестування як стратегічний чинник економічного зростання в Україні.
62. Особливості розвитку міжнародного ринку туристичних послуг в умовах глобалізації.
63. Науково-технологічні фактори економічної діяльності ТНК.
64. Системи державної підтримки малого та середнього бізнесу в розвинутих країнах.
65. Євроінтеграція та її роль у розвитку світової економіки.
66. Інвестиційні стратегії українських підприємств у міжнародному бізнесі.
67. Метакорпорації в глобальному бізнесі.
68. Міжнародні картельні угоди на ринках сировини.
69. Розвиток інтернет-торгівлі та її ефективність в умовах глобалізації міжнародних торговельних відносин.
70. Розвиток міжнародних інтеграційних процесів (регіональний аналіз).
71. Стратегії розвитку національних економік в умовах глобалізації (міжкраїновий порівняльний аналіз).
72. Сучасна євроінтеграційна стратегія України.

73. Сучасні національні інтеграційні політики (на прикладі конкретної країни).
74. Управління грошовими потоками міжнародних корпорацій (на конкретному прикладі).
75. Управління економічними ризиками міжнародних корпорацій (на конкретному прикладі).
76. Управління ефективністю міжнародних компаній (на конкретному прикладі).
77. Управління розвитком підприємства міжнародного профілю.
78. Франчайзинг як форма ведення бізнесу: міжнародний досвід і перспективи розвитку в Україні.
79. Стратегії виходу українських ЗВО на міжнародний ринок освітніх послуг.
80. Формування корпоративної соціальної відповідальності у міжнародному бізнесі в умовах геоекономічних викликів.
81. Українська специфіка впровадження світового досвіду розробки та просування брендів.
82. Торговельно-економічні відносини України та ... (країна за вибором студента).
83. GR і нові технології лобізму в міжнародному бізнесі.
84. Шляхи подолання бар'єрів виходу вітчизняних підприємств на міжнародні ринки.
85. Двостороннє торговельно-економічне співробітництво країн (на конкретному прикладі).
86. Регіони України в системі її зовнішньоекономічних відносин (на прикладі конкретного регіону країни).
87. Фрілансінг як глобальна форма зайнятості: стан, тенденції, перспективи.
88. Глобальний ринок гаджетів і програмних продуктів у світовій економіці.
89. Креативна економіка в політиці підвищення міжнародної конкурентоспроможності країни.
90. Взаємовідносини між США та КНР: вплив на глобальні економічні процеси.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У ході оцінювання кваліфікаційної роботи до уваги беруться такі параметри: 1) науковий рівень дослідження (ступінь розкриття теми, структурно-логічної узгодженості викладення матеріалу за розділами

та підрозділами, ґрунтовність висновків і пропозицій тощо); 2) підтвердження науково-практичної цінності роботи (публікації автора, участь у науково-практичних конференціях, внесок у розробку наукових тем кафедри тощо); 3) дотримання правил оформлення тексту (рівень відповідності діючим стандартам); 4) результати захисту роботи (змістовність доповіді, ступінь володіння матеріалом, правильність відповідей на питання, поставлені членами комісії, уміння вести наукову полеміку, тощо).

Оцінка **«Відмінно»**, 90–100 балів, «А» – реальна робота виконана на актуальну тему, у ній наведено аналіз проблеми, яка досліджується. Робота виконана із застосуванням комп’ютерної техніки для розрахунків.

Здобувач вищої освіти під час захисту продемонструє уміння застосовувати глибокі теоретичні знання для практичного вирішення актуальних питань, відстоювати запропоновані науково-теоретичні і практичні положення. Захист супроводжувався наочними матеріалами, які розкривають сутність роботи. Відповідь здобувача вищої освіти під час захисту показувала глибокі знання, формулюватися правильно (за змістом, логікою та стилем).

Оцінка **«Дуже добре»**, 82–89 балів, «В» – тема роботи розкрита, але спостерігаються окремі недоліки не принципового характеру: у теоретичній частині поверхово зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не виявлені, недостатньо використані інформаційні матеріали організації-замовника. Відгук і рецензія позитивні, доповідь логічна, проголошена послідовно, відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії загалом правильні, оформлення роботи відповідає вимогам. Здобувач вищої освіти показав вільне і глибоке володіння змістом роботи, використовував ілюстративний матеріал, має широкий професійний світогляд, уміння логічно мислити, вільно володіє науковою термінологією. Проте, під час відповіді на запитання здобувачем вищої освіти були допущені незначні неточності, які він не зумів повністю виправити після того, як на них було звернуто увагу з боку членів екзаменаційної комісії.

Оцінка **«Добре»**, 74–81 балів, «С» – тема роботи розкрита, але спостерігаються окремі недоліки не принципового характеру: у теоретичній частині поверхово зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не виявлені, недостатньо використані інформаційні матеріали організації-замовника, є окремі зауваження в рецензії

та відгуках, доповідь логічна, проголошена послідовно, відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії загалом правильні, оформлення роботи в межах вимог. На захисті здобувач вищої освіти показав, що він в основному володіє змістом кваліфікаційної роботи, під час доповіді використовувався ілюстративний матеріал, у якому були деякі помилки та неточності, під час відповіді на запитання здобувачем вищої освіти були допущені незначні неточності, які він однак так і не зумів повністю виправити після того, як на них була звернута увагу з боку членів екзаменаційної комісії, загалом володіє науковою термінологією.

Оцінка **«Задовільно»**, 64–73 балів, «D» – тема роботи в цілому розкрита, але спостерігаються недоліки змістового характеру: нечітко сформульована мета роботи, аналіз літературних джерел здійснено без опрацювання нових літературних джерел, в аналітичній частині аналіз проведено поверхнево, добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований, заходи і пропозиції, рецензії і відгуки містять окремі зауваження, є зауваження щодо оформлення роботи. На захисті здобувач показав, що він загалом володіє змістом роботи, проте, доповідь прочитана за текстом і містить несуттєві помилки. Під час доповіді використовувався ілюстративний матеріал, у якому мають місце деякі помилки та неточності, відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії були не зовсім чітко сформульовані, не завжди повні. Візуальне супроводження роботи недостатнє.

Оцінка **«Задовільно достатньо»**, 60–63 балів, «E» – тема роботи в основному розкрита, але містить ряд недоліків: нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ має виражений компліятивний характер, відсутній аналіз літературних джерел, в аналітичній частині аналіз проведено з помилками, рецензії і відгуки містять зауваження, доповідь прочитана за текстом, побудована нелогічно і містить помилки. Під час доповіді використовувався ілюстративний матеріал, у якому теж були деякі помилки та неточності і при коментуванні якого здобувач наражався на певні труднощі, які важко долав, відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії не повні. Є зауваження щодо оформлення роботи.

Оцінка **«Незадовільно»**, 35–59 балів, «FX» – нечітко сформульована мета роботи, розділи погано пов'язані між собою, відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел, аналіз виконаний поверхнево, переважає описовість на шкоду системності і глибині.

Оформлення роботи далеке від зразкового. Ілюстрації до захисту відсутні. На захисті здобувач показав, що він не володіє частиною змісту роботи, його доповідь нелогічна і містить серйозні помилки, а ряд висновків неправильно обґрунтовуються чи взагалі є неправильними. Під час доповіді використовувався ілюстративний матеріал, але змістовно прокоментувати його здобувач не міг. Відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії були нечіткими і поверховими.

За кредитно-модульною системою організації навчального процесу оцінювання виконання та захисту кваліфікаційної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ЄКТС. За 100-бальною шкалою 60 балів відводиться для оцінки змісту, 10 балів за оформлення та 30 балів за захист кваліфікаційної роботи.

Критерії оцінювання наведено у додатку М.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення плану кваліфікаційної роботи

Затверджую
Зав. кафедри _____
(підпис)

Погоджено
Керівник _____
(підпис)

(науковий ступінь, вчене звання, ППБ)

(науковий ступінь, вчене звання, ППБ)

« ____ » _____ 20__ р.

« ____ » _____ 20__ р.

План*

кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) _____
(шифр, назва) спеціальності _____

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

на тему « _____ »
(назва теми та підприємства, організації)

(за матеріалами _____)
(назва підприємства, організації)

Вступ

Розділ 1. _____

1.1. _____

1.2. _____

Розділ 2. _____

2.1. _____

2.2. _____

Розділ 3. _____

3.1. _____

3.2. _____

Висновки та рекомендації

Здобувач(-ка) _____
вищої освіти _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 20__ р.

* Кількість розділів і питань основної частини визначається індивідуально.

Додаток Б

Зразок оформлення завдань та календарного графіку виконання кваліфікаційної роботи

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри міжнародної
економіки та міжнародних
економічних відносин

«_____» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ ТА КАЛЕНДАРНИЙ ГРАФІК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

на тему «_____»

(за матеріалами «_____»)

зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

освітня програма «Міжнародний бізнес»

ступеня бакалавра

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Затверджена наказом ректора № _____ від «___» _____ 20__ р.

Зміст роботи	Термін виконання	Термін фактичного виконання
1. Підбір і вивчення літературних джерел, вибір теми, її обґрунтування		
2. Складання і затвердження розгорнутого плану роботи		
3. Збір, вивчення і обробка інформації, необхідної для виконання роботи		
4. Написання теоретичної частини дослідження (перший розділ)		
5. Розробка і обґрунтування економіко-математичного завдання роботи, підбір програми і виконання розрахунків на ПК, складання розрахунково-графічної частини		
6. Написання експериментального (аналітичного) розділу (другий розділ)		
7. Написання узагальнюючого, третього розділу (обґрунтування шляхів підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, визначення глобальних тенденцій, заходів з макроекономічного регулювання, державної зовнішньоекономічної політики тощо)		

Продовж. дод. Б

Зміст роботи	Термін виконання	Термін фактичного виконання
8. Формулювання висновків і пропозицій		
9. Оформлення роботи		
10. Подання роботи керівнику		
11. Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень і рекомендацій щодо її удосконалення		
12. Подання роботи на кафедру		
13. Подання роботи для зовнішнього рецензування		

Дата видачі завдання « ____ » _____ 20 ____ р.

Здобувач вищої освіти _____
(підпис)

Науковий керівник _____
(підпис) _____
(науковий ступінь, вчене звання, Ініціал, ПРІЗВИЩЕ)

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота

оцінена на _____
(балів, оцінка за національною шкалою, оцінка за ЄКТС)

Протокол засідання ЕК № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.

Секретар ЕК _____
(підпис) _____
(Ініціали, ПРІЗВИЩЕ)

Додаток В

Зразок оформлення рецензії

Рецензія

на кваліфікаційну роботу здобувача(-ки) вищої освіти ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавр спеціальності (напрямку підготовки) **292 Міжнародні економічні відносини**

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Тема роботи _____ ,
що виконана за матеріалами _____
(назва організації, підприємства, установи)

Орієнтовна схема рецензії

1. Актуальність теми.
2. Стисла характеристика кожного розділу кваліфікаційної роботи: послідовність та логічність, повнота та достовірність, використання передового досвіду та сучасних методів дослідження (економіко-математичних методів, програмних продуктів і ПЕОМ), обґрунтування рішень, практична значимість пропозицій, цілеспрямованість та практичне використання результатів дослідження, недоліки (за наявності).
3. Якість оформлення роботи, таблиць, графіків, діаграм тощо.
4. Загальний висновок (рекомендації до захисту).

Рецензент, _____
(посада, назва підприємства, організації, установи)* _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

«_____» _____ 20__ р.

М.П.

* за потребою доповнюється інформацією про спеціальність та кваліфікацію рецензента.

Додаток Г

Зразок титульного аркуша кваліфікаційної роботи

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

(заочно-дистанційного навчання)

Форма навчання _____
(денна, заочна)

Кафедра міжнародної економіки та
міжнародних економічних відносин

Допускається до захисту

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ініціал, ПРІЗВИЩЕ)

« _____ » 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему « _____ »

(за матеріалами « _____ »)
(повна назва підприємства)

зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

освітня програма «Міжнародний бізнес»

ступеня бакалавра

Виконавець роботи _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис, дата)

Науковий керівник _____

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис, дата)

Рецензент _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Полтава 20__

Додаток Д

Зразок відгуку наукового керівника

**Відгук наукового керівника
на кваліфікаційну роботу, виконану здобувачем вищої освіти
ступеня бакалавра спеціальності 292 Міжнародні економічні
відносини освітня програма «Міжнародний бізнес»**

_____ (прізвище, ініціали)

Тема роботи: « _____ »
_____ (назва теми)

Виконану на матеріалах _____
(назва підприємства, установи)

1. Обґрунтування актуальності теми _____

2. Повнота розкриття теми за розділами кваліфікаційної роботи _____

3. Практична цінність висновків і рекомендацій _____

4. Відповідність кваліфікаційної роботи вимогам щодо оформлення _____

5. Зауваження та рекомендації _____

6. Загальна оцінка кваліфікаційної роботи. Робота відповідає вимогам вищого навчального закладу, рекомендується до захисту в ЕК і заслуговує позитивної оцінки.

Науковий керівник

_____ (посада, вчене звання, вчений ступінь) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 20 ____ р.

Додаток Е

Зразок анотації кваліфікаційної роботи українською мовою

АНОТАЦІЯ

**кваліфікаційної роботи, виконаної здобувачем
вищої освіти 4 курсу ступеня бакалавра спеціальності 292
Міжнародні економічні відносини освітня програма
«Міжнародний бізнес»**

**Іваненка Івана Івановича на тему «Роль об’єктів
інтелектуальної власності у міжнародній економічній
діяльності компаній: європейський досвід і можливість його
використання в Україні» (за матеріалами «Novartis Group»)**

Обсяг і структура роботи: кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку інформаційних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи 80 сторінок. Основний обсяг роботи становить 73 сторінки та містить 10 рисунків, 8 таблиць, 2 формули. Перелік інформаційних джерел складається з 51-го найменування і розміщений на 5-ти сторінках. У кваліфікаційній роботі 2 додатки – на 2-х сторінках.

Метою дослідження є аналіз світової та вітчизняної практики використання об’єктів інтелектуальної власності у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.

Об’єкт дослідження – об’єкти права інтелектуальної власності на винаходи, торговельні марки, промислові зразки, сорти рослин, що використовуються підприємствами при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Методи дослідження: метод єдності історичного та логічного; метод класифікації; системний аналіз; структурний аналіз; графічний метод; порівняльний аналіз; SWOT-аналіз, матриця БКГ, модель 5-ти сил Портера.

Інформаційне забезпечення дослідження: законодавчі та нормативні акти вищих державних органів України, офіційні рейтинги та бази даних зарубіжних і вітчизняних установ, монографічна література, статті зарубіжних і вітчизняних науковців у періодичних виданнях, електронні ресурси мережі Інтернет, у тому числі офіційні сайти провідних фармацевтичних компаній та їх звітність.

Результати дослідження. Розглянуто теоретичні аспекти дослідження інтелектуальної власності підприємств як провідного чинника конкуренції. Проведено аналіз конкурентоспроможності сучасних підприємств на основі використання інтелектуальної власності (на матеріалах «Novartis Group»). Запропоновано шляхи вдосконалення діяльності українських підприємств на основі використання об'єктів інтелектуальної власності в системі міжнародних економічних відносин.

Значущість роботи та висновки за результатами дослідження.

Висновки. Проаналізувавши статистичні данні у сфері інтелектуальної власності за останні роки необхідно зазначити, що заявки на реєстрацію об'єктів інтелектуальної власності характеризуються стійким зростанням у Китаї та США, але скорочуються в Японії та країнах Європи. Характерною особливістю глобалізації у сфері інтелектуальної власності є її концентрація у розвинених країнах, які дозвано надають технології користувачам з країн з нижчим рівнем економічного розвитку. Водночас, країни з малим та середнім рівнем доходу не здатні залучати фінансові ресурси, еквівалентні тим, що їх вкладають з метою інноваційної діяльності розвинені країни і ТНК. Великі компанії, такі як «Novartis Group», «Sanofi S.A.», «Bayer Group» та ін., володіють найбільшою часткою ринку у межах галузі, у якій вони працюють, їх продукція представлена майже в усіх країнах світу, тому патентування власних винаходів є однією з важливих умов забезпечення конкурентоспроможної позиції у міжнародній економічній діяльності.

Рекомендації. Досвід ефективного управління об'єктами інтелектуальної власності провідними міжнародними компаніями дає можливість висунути такі пропозиції для українських фармацевтичних компаній: 1) створювати патентно-ліцензійні підрозділи, основними завданнями яких є: визначення напряму патентних досліджень, здійснення патентно-маркетингових досліджень, організацію експериментальної перевірки об'єктів інтелектуальної власності, забезпечення процесу організації правової охорони об'єктів інтелектуальної власності, проведення ліцензійної роботи, систематизація патентно-дослідницьких робіт; 2) розробляти бази даних для підвищення якості інформаційного забезпечення, вилучення трудомістких операцій із процесу патентно-дослідницького супроводу, спрощення процесу оформлення заявок на об'єкт промислової власності, діловодства з патентування, ліцензування тощо; 3) організовувати системне управління об'єктами інтелектуальної власності на всіх етапах життєвого

циклу: створення, набуття, комерціалізація та захист прав інтелектуальної власності, а також утилізація об'єктів інтелектуальної власності.

Ключові слова: ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ, ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ КОМПАНІЇ, КОНКУРЕНЦІЯ, МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ, ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.

Додаток Ж

Зразок анотації кваліфікаційної роботи англійською мовою

ABSTRACT

for qualifying paper, by a 4th-year Bachelor's Degree student majoring in Program Subject Area 292 International Economic Relations

Educational Programme «International Business»

Ivan Ivanenko Paper topic «The role of intellectual property objects in the international economic activity of companies:

European experience and the possibility of its use in Ukraine»

(a case study of «Novartis Group»)

Paper volume and structure: the qualifying paper consists of the introduction; three chapters; conclusions; a list of information sources and appendices. The whole paper is 80 pages long. The main part includes 73 pages, 10 tables, 8 figures and 1 formula. The list of information sources consists of 51 items on 5 pages. The paper contains 2 appendices on 2 pages.

Research aim is analysis of global and domestic practice of using intellectual property objects in the foreign economic activity of enterprises.

Research object is intellectual property rights to inventions, trademarks, industrial designs, plant varieties used by enterprises in foreign economic activity.

Research methods: the method of historical and logical unity; classification method; system analysis; structural analysis; graphic method; comparative analysis; SWOT analysis, BCG matrix, Porter's 5 forces model.

Research database includes legislative and normative acts of higher state bodies of Ukraine, official ratings and databases of foreign and domestic institutions, monographic literature, articles of foreign and domestic scientists in periodicals, electronic resources of the Internet, including official websites of leading pharmaceutical companies and their reporting.

Research results. Theoretical aspects of the study of intellectual property of enterprises as a leading factor of competition were considered. An analysis of the competitiveness of modern enterprises based on the use of intellectual property was carried out (based on Novartis Group materials). Ways to improve the activity of Ukrainian enterprises based on the use of intellectual property objects in the system of international economic relations were proposed.

Significance of qualifying paper and conclusions based on research results. After analyzing statistical data in the field of intellectual property in recent years, it should be noted that applications for registration of intellectual property objects are characterized by steady growth in China and the USA, but are decreasing in Japan and European countries. A characteristic feature of globalization in the field of intellectual property is its concentration in developed countries, which dosely provide technologies to users from countries with a lower level of economic development. At the same time, low- and middle-income countries are unable to attract financial resources equivalent to those invested by developed countries and TNCs for the purpose of innovation. Large companies, such as Novartis Group, Sanofi S.A., Bayer Group, etc., have the largest market share within the industry in which they operate, their products are represented in almost all countries of the world, therefore patenting their own inventions is one of the important conditions for ensuring a competitive position in international economic activity.

Recommendations. The experience of effective management of intellectual property objects by leading international companies makes it possible to put forward the following proposals for Ukrainian pharmaceutical companies: 1) create patent and licensing units, the main tasks of which are: determining the direction of patent research, conducting patent and marketing research, organizing experimental testing of intellectual property objects, ensuring the process of organizing legal protection of intellectual property objects, conducting licensing work, systematizing patent research work; 2) develop databases to improve the quality of information support, removing labor-intensive operations from the process of patent and research support, simplifying the process of processing applications for an industrial property object, patenting, licensing paperwork, etc.; 3) organize systematic management of intellectual property objects at all stages of the life cycle: creation, acquisition, commercialization and protection of intellectual property rights, as well as utilization of intellectual property objects.

Keywords: INSTITUTE OF INTELLECTUAL PROPERTY, INTELLECTUAL PROPERTY, INTELLECTUAL AND INNOVATIVE ACTIVITIES, COMPETITIVENESS OF THE COMPANY, COMPETITION, INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS, OBJECTS OF INTELLECTUAL PROPERTY.

Додаток И
Зразок змісту кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Теоретичні аспекти міжнародної комунікаційної політики ...	7
1.1. Сутність і значення міжнародної комунікаційної політики	7
1.2. Характеристика елементів міжнародної комунікаційної політики.....	17
Висновки до розділу 1	26
Розділ 2. Міжнародна комунікаційна політика корпорації «Nestle» ...	27
2.1. Виробничо-економічна характеристика діяльності корпорації «Nestle»	27
2.2. Елементи комунікаційної політики корпорації «Nestle»	37
Висновки до розділу 2	47
Розділ 3. Вдосконалення управління маркетинговими комунікаціями корпорації «Nestle»	48
3.1. Напрями реформування елементів маркетингового комунікаційного процесу компанії.....	48
3.2. Підвищення ефективності міжнародної комунікаційної політики корпорації «Nestle».....	58
Висновки до розділу 3	68
Висновки та рекомендації.....	69
Перелік інформаційних джерел.....	73
Додатки.....	80

Додаток К

Вимоги до оформлення переліку інформаційних джерел

Один автор

1. Стрілець В. Ю. Забезпечення розвитку малих підприємств: теорія, методологія, практика : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2019. 457 с.
2. Артеменко І. А. Теоретичні засади і практика реформувань відносин власності в споживчій кооперації при переході до ринкової економіки : монографія. Полтава : ПУСКУ, 2005. 195 с.

Два автори

3. Туль С. І., Шкурупій О. В. Діджиталізація світового ринку праці : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2020. 302 с.

Три автори

4. Педченко Н. С., Кімуржий М. І., Стрілець В. Ю. Стратегічне управління потенціалом розвитку підприємств житлово-комунального господарства: теорія, методологія, практика : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2020. 271 с.

Чотири і більше авторів

5. Юрченко Т. О., Клименко В. І., Туль С. І., Шкурупій О. В., Флегантова А. Л. Гендерний паспорт міста Полтави. Полтава, 2020. 56 с.

Багатотомний документ

6. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.

Матеріали конференцій, з'їздів

7. Артеменко І. А., Луб'янецька А. С. Вплив інноваційної діяльності транснаціональних корпорацій на розвиток світової економіки. *Економічний розвиток держави, регіонів і підприємств: проблеми та перспективи* : матеріали IV Міжнар. наук.-прак. інтернет-конференції молодих учених (м. Львів, 28–29 квітня 2021). Львів, 2021. С. 315–316.
8. Pozhar A. Demutualization of cooperatives in the modern world. *The third sector and social economy: Ukrainian and international experiences* : Digest of the international scientific Internet conference (Poltava, March 30, 2021), Poltava, 2021. P. 58–60.

Словники

9. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. 2-ге вид., оновл. Київ : К.І.С., 2006. 138 с.

Законодавчі та нормативні документи

10. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 01.08.2021 (поточна редакція). № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>.

11. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017–2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. Урядовий кур'єр. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.

Стандарти

12. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).

Дисертації

13. Туль С. І. Трансформація світового ринку праці в умовах діджиталізації : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02 / Донецький національний університет імені В. Стуса. Вінниця, 2019. 279 с.

Автореферати дисертацій

14. 1Артеменко А. В. Ціннісно-раціональні мегатренди глобального господарства та їх реалізація в інтеграційних процесах (на прикладі пострадянських країн) : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02. Харків, 2015. 20 с.

15. Стрілець В. Ю. Забезпечення розвитку малого підприємництва в умовах трансформації національної економіки України : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Суми, 2021. 36 с.

Частина книги

16. Кулик В. А., Карпенко Є. А., Любимов М. О., Артеменко А. В. Децентралізації та створення об'єднаних територіальних громад у Полтавській області як складові успіху інноваційної діяльності. *Маркетингове тестування ринкових перспектив товарних інновацій* : монографія / за заг. ред. Є. І. Нагорного. Суми : Триторія, 2020. 372 с.

17. Гончаренко В. В., Клименко В. І., Пожар А. А. Розвиток кооперативів та міжнародного кооперативного бізнесу в умовах глобалізації. *Глобалізація та регіоналізація як вектори розвитку міжнародних економічних відносин* : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. О. А. Довгаль, Н. А. Казакової. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 540 с.

Статті із продовжуваних та періодичних видань

18. Гончаренко В. В., Пантелеймоненко А. А., Пожар А. А. Китай у глобальному індексі інновацій. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту* : серія «Економічні науки». 2019. № 3–4 (75–76). 272 с.

19. Флегантова А. Л. Державне регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні в контексті можливостей імплементації світового досвіду. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2019. № 2 (27) С. 115–124.

Електронні ресурси

20. Педченко Н. С., Стрілець В. Ю., Франко Л. С., Опанасюк А. О. Інтегральна оцінка ефективності та результативності управління фінансовими ресурсами підприємства. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2020. № 3 (99). С. 39–47. URL: <http://dspace.ucsu.org.ua/handle/123456789/10376>.

21. Deyneka T., Shkurupii O., Pedchenko N., Tul S., Verhal K. Ukraine's global status as an indicator of its current problems and opportunities. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2021. № 3 (38). P. 427–436. URL: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v3i38.237475>.

22. Перспективи розвитку світової економіки: інформація офіційного сайту Міжнародного Валютного Фонду. URL: <https://www.imf.org/>

Додаток Л

Зразок листа оцінювання кваліфікаційної роботи

Оцінювання кваліфікаційної роботи, виконаної здобувачем вищої освіти

(прізвище, ім'я, по батькові)

зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
освітня програма «Міжнародний бізнес»
ступеня бакалавра

на тему «_____»
(за матеріалами «_____»)

№ з/п	Критерії оцінювання	Бали
1	Зміст (до 60 балів)	
2	Оформлення та організація виконання (до 10 балів)	
3	Захист (до 30 балів)	
	Всього балів	
	Оцінка за національною шкалою	
	Оцінка за шкалою ECTS	

Підпис членів екзаменаційної комісії:

(підпис) (Ініціал, ПРІЗВИЩЕ)

(підпис) (Ініціал, ПРІЗВИЩЕ)

(підпис) (Ініціал, ПРІЗВИЩЕ)

Протокол засідання ЕК № ____ від «____» _____ 20__ р.

Секретар ЕК _____
(підпис) (Ініціал, ПРІЗВИЩЕ)

Дата захисту «__» _____ 20__ р.

Шкала оцінювання результатів захисту кваліфікаційної роботи

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС*	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного захисту
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним виконанням за новою темою і захистом

* ЄКТС – Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система.

Навчально-методичне видання

СТРІЛЕЦЬ Вікторія Юріївна
ПОЖАР Артем Анатолійович
ФЛЕГАНТОВА Анна Леонідівна та ін.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Редагування *Л. М. Діденко*
Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 2,7.
Зам. № 382/2233.

Видавець і виготовлювач
Полтавський університет економіки і торгівлі
к. 48, вул. Івана Банка, 3, м. Полтава, 36003.
E-mail: pvv.puet@gmail.com.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8076 від 28.02.2024 р.